

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Ecclesia, Qvæ Est in Purgatorio

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

III. Soluuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53890](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53890)

CAPVT III.

Soluuntur obiectiones.

SUPEREST argumenta soluere. Argumentum PRIMVM; Animę quę in Purgatorio degunt sunt imperfectę in caritate, igitur proficere debent & mereri vt perficiantur. Quod sint imperfectę probatur. PRIMO, quia si illę animę essent perfectę, certę non punirentur; quorsum enim puniantur spiritus perfecti? Si dicēs, vt satisfaciant Deo. Contrā, quia Deo maximę satis fit per caritatem: *Caritas enim operit multitudinē peccatorum*, inquit Petrus, 1. Pet. 4.

SECUNDO, quia si is qui moritur, debitor sit adhuc decem dierum ieiunij, & tamen summę diligat Deum, incredibile est Deum non condonare illi decem illos dies, cū so- leat Deus libenter acceptare voluntatem, vbi non inuenit facultatem; ergo si illi non condonatur debitum, signum est non fuisse perfectum in caritate.

TERTIO, quia si essent perfectę, non timerent pœnas; nam perfecta caritas forās mittit timorem; si non timerent pœnas, non punirentur, quia non est pœna id quod amatur & libenter recipitur, ergo non essent in Purgatorio, nisi essent imperfectę.

QUARTO, quia nihil esse potest perfectum extra Deum, iuxta illud 1. Cor. 13. *Cum venerit quod perfectum est, euacuabitur quod ex parte est*; ergo animę Purgatorij, quę beatę non sunt, necessariō imperfectę sunt. Deinde probatur consequentia primi argumenti.

PRIMO, impossibile est in via stare, semper enim oportet progredi, aut regredi, vt Bernardus dicit, animę autem Purgatorij sunt in via, nondum enim peruenerunt. SECUNDO: *Virtus in infirmitate perficitur*. 2. Cor. 12. & aurum in fornace fit lucidius. TERTIO, impossibile est creaturam aliquam conseruari, nisi accipiat semper amplius & amplius, donec absorbeat in suum principium, vt patet in fluuiis, qui semper accipiunt nouam aquam donec in mare ingrediantur, vnde conseruatio dici solet continua quędā creatio. QUARTO, caritas post hanc vitam erit maior, ergo augebitur, ergo per merita.

RESPON-

RESPONDEO ad antecedens, animas Purgatorij posse dici imperfectas respectu earum quæ sunt in gloria; & etiam vnam in Purgatorio posse dici imperfectam respectu alterius, siue in Purgatorio, siue in hoc mundo existentis. Tamen absolutè omnem animam in Purgatorio existentem esse perfectam in caritate. Nulla enim est caritas simpliciter imperfecta; dicitur enim 1. Ioan. 2. *Qui seruat verbum eius, verè in hoc caritas Dei perfecta est.* Sufficit autem quilibet gradus caritatis, vt quis seruet verbum, id est, præcepta Domini.

Ad consequentiam dico, animas Purgatorij, quatenus sunt imperfectæ respectu earum, quæ sunt in cælo, debere perfici in caritate, sed illud augmentum non requirere noua merita; nam erit præmium omnium meritorum præteritorum. Dupliciter enim augetur caritas; vno modo in genere gratiæ, vt fiat homo aptior ad magis merendum, & hoc augmentum non datur post hanc vitam; altero modo in genere gloriæ, vt remunerentur omnia merita præterita, & hoc fiet in ipsa beatitudine. pars enim præmij erit, vt Augustinus dicit libro de corrept. & gratia, cap. 10. tanta copia caritatis, vt nunquam excidere possit à beatitudine, & à iustitia, qui ea copia caritatis præditus erit.

Ac vt ordine respondeamus ad singula capita huius objectionis. Ad PRIMVM, quanquam potest fieri, vt dolor internus sit tantus, & à tanta caritate procedens, vt plenè satisfaciat pro omni reatu, tamen potest etiam fieri, vt non sit tantus dolor, & propterea remaneat aliquid in Purgatorio lendum; non enim repugnat perfectioni caritatis, quæ habetur extra regnum cælorum, reatus pœnæ, pro quo satisfaciendum sit. Ad verba beati Petri dico, caritatem operire multitudinem peccatorum, sed non eodem modo quoad culpam, & quoad pœnam; nam culpam totam semper delet per actum suum proprium, pœnam autem tollit non semper totam per actum suum, sed per opera satisfactoria, quæ ipsa caritas imperat.

Ad SECUNDVM dico similiter, si is qui moritur, summo amore doleat de peccatis, posse eum eo modo satisfacere pro omni pœna; si autem non sit tantus dolor, debere satisfacere postea in Purgatorio. Neque obstat, quòd ille cuperet ieiunare, si superesset vita, & Deus acceptat voluntatem vbi non in-

uenit facultatem; nam in isto inuenitur facultas satisfaciendi, si non ieiunando, certè patièdo in Purgatorio.

*timor seruili
filialis,*

Ad TERTIVM dico, animam Purgatorij non timere, sed pati reipsa pœnas; timor enim est futurorū, non præsentium. dico præterea non repugnare perfectæ caritati timorem pœnæ, alioqui Christus qui timuit pœnas, & ex eo timore sanguinem sudauit, Lucæ 22. non fuisset perfectus in caritate. Quod autem Ioannes dicit: *Perfecta caritas foras mittit timorem*, non intelligitur de timore pœnæ, sed de timore culpæ, præcipuè propter pœnam; qui enim perfectè diligit, metuit offendere Deum, præcipuè propter ipsum Deum, non propter pœnam, quæ sequitur offendentes Deum; atque ita perfectæ caritas libera est ab illo metu seruili, quo quis non audet peccare, ne damnetur, peccaturus si non timeret daminari.

Ad QVARTVM dico, extra Deum non posse inueniri aliquid ita perfectum, quod non debeat dici imperfectum respectu perfectionis gloriæ, tamen illud ipsum erit simpliciter perfectum. vnde Paulus Philipp. 3. dicit: *Non quod iam perfectus sim: sequor autè si quo modo apprehendam.* Et infra: *Quicumq; ergo perfecti sumus. vbi se perfectum dicit absolute, & tamen imperfectum, comparatione facta ad beatos.*

Iam ad PRIMVM in confirmationem consequentiæ, dico, animas Purgatorij non esse in via, sed in termino, quantum ad gratiæ augmentum; qui enim ad urbem aliquam tendit, & peruenit ad eius portas nocturno tempore, dicitur iam peruenisse, & totam viam confecisse, licet portas inueniat clausas, & non possit ingredi, donec Sol oriatur. Præterea quod Bernardus ait: *In Via Dei non progredi esse retrogredi, nõ debet accipi mathematicè, sed moraliter;* non enim vult dicere in quolibet opere nos mereri augmentum gratiæ, aut perdere aliquid gratiæ, sed eos qui non dant operam, vt proficiant facilè impelli posse à Diabolo & mundo ad casum, &c.

Ad SECVNDVM dico, in primis Paulum ad literam loqui de virtute Dei, quæ dicitur perfici in infirmitate, quia tunc magis apparet Dei potentia, quòd plura ei resistunt; habetur enim in Græco *ὀψαπισ μου*, id est, virtus mea. Dico præterea, virtutem etiam nostram perfici in tribulationibus, sed in hac vita tantum quoad verum argumentum virtutis, quia in hac

hac vita tantum est locus merendi, at in futura dici posse per-
fici in Purgatorio, non quod ei aliquid addatur, sed quod au-
feratur rubigo peccatorum; quomodo aurum in fornace fit
lucidius, non quia illi aliquid additur, sed quia separatur à
terra, & plumbo, & similibus.

Ad TERTIVM dico, falsissimum esse illud principium Lu-
theri in rebus permanentibus, solumque habere locum in suc-
cessivis, alioqui res permanentes nunquam essent eadem, &
sic Deus nunc non puniret in inferno Iudam illum qui pec-
cavit, sed alium quem postea creavit, nec remuneraret Petrum,
qui meruit, sed alium quendam postea creatum. Quod autem
dicitur, conservationem esse continuam creationem, est ve-
rum, sed intelligitur creari illud idem, non augeri vel fieri a-
liud novum.

Ad QUARTVM iam est responsum.

SECUNDVM argumentum Lutheri; Anima in Purgato-
rio continuo peccat, ergo sunt in statu merendi, & deme-
rendi. Probat antecedens; Anima illa horrent poenas, ac re-
fugiunt & requiem quaerunt, ergo peccant. antecedens pro-
bat, tum quia alioqui non punirentur, poena enim involun-
taria esse debet, & amara, tum etiam, quia non deberemus
precarì illis requiem, & liberationem à Purgatorio, si ama-
rent ipsae eas poenas.

Probat deinde consequentiam. PRIMO, quia verè amanti
omnes poenae dulcescunt, ergo animae illae dum refugiunt
poenas non perfectè amant, proinde peccant. SECUNDO, quia
dum refugiunt poenas, quaerunt quae sua sunt, non honorem
Dei. TERTIO, quia Deum amant amore concupiscentiae,
dum cupiunt ab eo liberari. QUARTO, quia Christus dicit,
qui non accipit crucem suam, non est me dignus, id est, qui
non accipit spontè & libenter. At crux animarum, Purgato-
rium est; peccant igitur dum eam crucem refugiunt.

RESPONDEO, animas in Purgatorio horrere ac refugere
poenas, & requiem quaerere, quatenus eas considerant ut
malas, & naturae contrarias, & tamen simul eas libenter ad-
mittere, & tolerare, quatenus considerant ut instrumenta,
per quae purgantur; quomodo aegrotus horret medicinam
amaram, & tamen libenter sumit, quia per eam curari spe-
rat, neque in hoc vllum peccatum esse potest. Nam Dominus
qui

qui peccare non potuit, horruit tamen pœnas, & dixit: *Pater transfer calicem hunc à me*, Matth. 26. & Dauid clamat: *Quoniam tribulor, & velociter exaudi me*. Psalm. 68. Et de Petro Christus ait Ioan. vlt. *Cum senueris alius cinget te, & ducet quò tu non vis*.

Denique S. Cyprianus ait libro de mortalitate: *Quis non tristitia carere optet? quis non ad latitiam venire festinet?* Et B. Augustinus lib. 10. confessionis, cap. 28. de pœnis loquens: *Tolerare eas iubes non amare, nemo autè quod tolerat amat, quamuis tolerare amat*.

Ad PRIMVM ergo, quo probatur consequentia, dico, verè amanti non sic dulcescere pœnas, vt eas non sentiat, sed sic, vt licet amaras, toleret tamen alacriter propter amatum, vt patet tum ex dictis, tum ex verbis sancti Eleazari 2. Machab. 6. *Tu scis, inquit, Domine, quia cum à morte possem liberari, dueros corporis sustineo labores; secundum animum verò propter timorem tuum libenter hac patior*. Et hic fuit communis affectus Martyrum, qui reuera sentiebant acerbissimos dolores, & tamen libenter eos ferebāt, licet quibusdam Deus privilegio quodam sensum doloris abstulerit per affluentiam consolationis, vt scribit Ruffinus lib. 10. hist. cap. 36. de Theodoro.

Ad SECUNDVM dico, eas non quærere quæ sua sunt, sed honorem Dei; cupiunt enim citò liberari, vt possint magis, & melius Deum laudare.

Ad TERTIVM dico, eas amare Deum amore amicitia, quia bonum suum referunt in Deum.

Ad QUARTVM dico, eas accipere crucem suam, quia libenter patiuntur, nec petunt liberari, nisi secundum Dei voluntatem, & per media, quæ Deus instituit. & certè si essent vera quæ dicit Lutherus, id est, animæ illæ si quærerent quæ sua sunt, & amarent Deum amore concupiscentiæ, nec vellent accipere crucem, nõ iam imperfectam caritatem, sed nullam haberent, & non in Purgatorio, sed in inferno essent.

Argumentum TERTIVM, quorundam Catholicorum. Animæ Purgatorij habent omnia necessaria ad meritum; nam habent gratiam, fidem, spem, caritatem, & liberum arbitrium saltem quoad exercitium; cur igitur non merentur? DEINDE beati mereri possunt, vt patet de Christo qui semper fuit beatus,

beatus, & tamen merebatur, ergo multò magis animæ Purgatorij mereri poterunt. Item diues in inferno orauit pro se, & suis, Lucæ 16. ergo etiam animæ Purgatorij orare possunt; ar ista oratio procedit sine dubio ex caritate, meretur igitur exaudiri. DENIQUE idem confirmant auctoritate S. Thomæ, qui in 4. dist. 21. quæst. 1. art. 3. ad quartum dicit, post hanc vitam non posse reperiri meritum respectu præmij essentialis, sed tantum respectu accidentalis.

RESPONDEO ad argumentum, deesse ad meritum animabus Purgatorij statum viæ; Deus enim, vt ex Scripturis manifestè probatur, solùm pro tempore huius vitæ constituit acceptare bona opera ad meritum, vel demeritum. Post hanc vitam verò bona opera erunt effectus gloriæ, & mala effectus damnationis.

Ad PRIMAM confirmationem dico, Christum simul fuisse comprehensorem, & viatorem, & ideo qua parte viatore erat, mereri poterat, vnde post mortem suam, quia desit esse viator, nihil amplius meruit.

Ad SECUNDAM dico, si animæ Purgatorij orent pro se vel nobis, de quo inferiùs in quæstione de suffragiis differemus, non mereri, sed solùm impetrare ex meritis præteritis, quomodo nunc sancti orando pro nobis impetrant, licet nõ mereantur.

Ad TERTIAM confirmationem dico, S. Thomam mutasse sententiam; nam in quæst. 7. de malo, artic. 11. disertè docet in Purgatorio nullum posse esse meritum nec essentialis, nec accidentalis præmij; quod idem docent Bonaventura, Scotus, Durandus, & alij. fortasse etiam B. Thomas in 4. nomine meriti non propriè vti voluit, sed impropiè; vocauit enim actum dilectionis in Purgatorio meritorium remissionis culpæ venialis, quia est remissorius, licet non per modum meriti propriè dicti, sed per modum contrarij tollentis suum contrarium.

